

Koningsvaren langs Riettoppad vrij zeldzaam

Wie kent niet de plant met die bijzondere geveerde verschijningsvorm! Er zijn duizenden verschillende soorten varens die verspreid zijn over de hele wereld. Varens houden van beschaduwde slootkanalen en moeras. De reuzenvaren of koningsvaren (*Osmunda regalis*) kom je gewoon tegen langs het Riettoppad. Het is daar erg vochtig tussen het beboste loofhout, de berken, wilgen en een enkele eik. In het wild zijn ze in Nederland tamelijk zeldzaam. Merkw aardig genoeg is de reuzenvaren vanaf 1 januari 2017 niet meer beschermd. Waarom is voor mij een raadsel.

Sporenplanten

Varens hebben in de geschiedenis van de flora meestal een bescheiden

rol gespeeld. Waarschijnlijk komt dit door hun sterke afhankelijkheid van zeer vochtige standplaatsen. Er is een

De koningsvaren.

periode geweest waarin deze sporenplanten heel dominant over de hele wereld te zien waren. Dat was de tijd direct na de inslag van de grote meteoriet aan het einde van het Krijt, zo'n 65 miljoen jaar geleden. Uit onderzoek naar varens sporen en stuifmeel is naar voren gekomen dat de varens gedurende een periode van 10.000 tot 100.000 jaar de hele aarde overdekt hebben. Daarna namen de bloemplanten het heft weer in handen.

Alle varens hebben diepe wortels, een stam en veerachtige bladeren en reproduceren zich door middel van minuscule sporen, het worden dan ook sporenplanten genoemd. De meeste soorten hebben een wortelstok, een kruipend stuk stengel, onder de grond. Enkele groepen varens vormen met de stengels een schijnstam en vormen dan een boomachtig uiterlijk: boomvarens. Opvallend is dat je in de winter alleen maar een hoopje verdorde plantenresten ziet liggen. Helemaal niets meer te zien van de soms metershoge plant.

Wandeltochten

Er was vorige maand veel te exploreren langs het talud van de A8. Pimpernel, duizendblad, teunisbloem, duizendguldenkruid, peen, jacobskruiskruid, braam, duindoorn, hazenpootjes en veel orchideeën, vooral de talrijke rietorchissen. Ook een aantal bijen- en wespenorchissen werd gespot.

Het was afgelopen maanden een

prachtig schouwspel van wilde planten: wit, paars, groen, geel, purper. Prachtig Het was dit jaar een bijzonder nat voorjaar, waardoor de kruiden aan de zuidkant minder last hadden van een te droge zomer en daardoor goed tot bloei konden komen. Rijkswaterstaat heeft, hopelijk onbedoeld, recentelijk het talud volledig gemillimeterd en grote diepe sporen getrokken langs de voor ons zo interessante botanische zuidkant. Rijkswaterstaat had in dit geval even meer geduld moeten hebben met maaien, zodat de ondergrond van de dijk minder vernield zou worden. Er zijn bovendien veel te zware landbouwmachines gebruikt. En het zou verstandiger geweest zijn niet alles tegelijk weg te maaien. De flora krijgt dan meer kans snel te herstellen. Maaien is op zich ook noodzakelijk en bevorderlijk voor de diversiteit.

Die groepswandelingen over het Riettoppad hebben veel enthousiasme gewekt. Fijn dat Staatsbosbeer speciaal voor ons het meer westelijke deel van het moeraspad keurig van te voren gemaaid had, zodat we prima konden wandelen. Het was een waar genoegen om de vele belangstellenden van het Riettoppad te mogen verwelkomen. Wij waren blij verrast dat de belangstelling zo groot was. Als het even meezit en het pad hersteld is dan wordt er in het late najaar wederom een oproep gedaan om mee te komen genieten van de natuur op loopafstand. U kunt zich hiervoor alvast opgeven via het e-mailadres riettoppad@westzaan.nl.